

PRZEKOPAC (9) *vb pf*

Wszystkie samogłoski jasne (w tym w a 1 r. błędne znakowanie).

inf przekopac (2). ◇ *praet 3 sg m* przekopął (3). ◇ *3 pl m pers* przekopali (2), [przekopali są]. ◇ *con 1 sg m* bych przekopął (1). ◇ *3 sg m by* przekopął (1). ◇ [part praet act przekopawszy.]

Sł stp notuje, *Cn brak*, *Linde bez cytatu*.

1. Kopiać uczynić przejście lub drogę przepływu; perfodere *Mącz* (3) :

przekopac co [= przejście] (2): Herkules śmiały [...] Rozdzielił Afry od nálezey Europy/ Miedzy Abyłę miedzy Kálpę onę/ Przekopał bronę. *KlonFlis* Dv. Cf »przekopac przekop«.

przekopac co [= w czym] (1): Perfodere montem, Przekopac górę. *Mącz* 132d; [Peloponesus [...] morzem ze trzecch [!] części okrążon/ czwartą część od morzá do morzá przekopał Dymitr krol tego myeyfcá *BielKron* 1551 nlb 25v].

Zwrot: »przekopac przekop« (1): *BielSpr* 7 cf **PRZEKOP** *znac.* **1.a.**

2. Kopiać w poprzek uszkodzić; intercipere *Mącz* [co] (4) : Iako ia to vyem isch slachatni Mikolai nyepzekopał groblei. *ZapWar* 1518 nr 2237; Iter intercipere, Odyac drogę. Przekopac *Mącz* 36d.

przekopac czym (1): Iako ocziecz nasch [...] groblei ich alisch do spvsczenya staw i viscyia rip motikami i ridlmi nyepzekopał gwałtem *ZapWar* 1518 nr 2237.

Przen (1) : Gdzie by ten wał [tj. ceremonie i obrzqdk] Szátan przekopał/ łączno by nam y wiarę z fercá wykradł: co fię ná tych Heretykách pokazało. *SkarŻyw* 114.

3. Uczynić otwór; perfodere *PolAnt* (1) :

przekopac co [= w czym] (1): y nie wychodziłbych z mieszkánia mego drzwiami i oknem: álebych ściánę przekopał w rzeczy vćiekáiąc. *SkarKazSej* 706a. Cf *Zwrot*.

[*przekopac co* [= otwór]: oddarli dach domu wktorem był Iefus i vczyniwłzy (*marg*) przekopawłzy (-) dziurę spuścili Łoże na ktorém leżał onto paralizem zarażony *MurzNT* *Mar* 2/4.]

[*Zwrot*: »przekopac dom« = *włamac się do domu*: a to wiedzcie/ że gośpodárz bybył wiedziál/ ktori i tráży złodziei przyśc miał/ czuli by wždy był/ ani by domu swoiego przekopac dopuścił [*non sineret perfodi domum suam*] *MurzNT* *Matth* 24/43.]

4. [Przebić ostrym narzędziem; fodere *Vulg* [co]: Przekopáli ręce moie y nogi moie/ zliczyli włzytki kości moie. *PsKraK* 1532 21/17 [przekład tego samego tekstu] *SprChęd* 91.]

5. Kopiać zmienić koryto rzeki (1) :

Zwrot: »na inne miejsce przekopac« (1): A gdy tych złoczyńcow wiele náfláli/ páfli ftádá y dobytki Rzymłkie/ moft murowáli ná Dunáiu/ rzekę Dnyeftr ná inne mieyfce przekopáli/ y inne połługi działáli. *BielKron* 275v.

Synonimy: **3.** przebić; **4.** przebić, przebość, przekłóć.

Formacje współrdzenne cf **KOPAC**.

Cf **PRZEKOPANIE, PRZEKOPANY**